

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler in Viena, Praga, Budapesta etc. etc.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 25 Septembrie.

Crisă ministerială în Budapesta, crisă ministerială în Cislaitania, crisă ministerială în Austro-Ungaria. Din trei ministrii, va se dîcă, din toate câte le are monarchia în sensul constituționalismului dualistic unul, cel unguresc a demisionat și două stau gata de ducă. Iată în puține cuvinte situațiunea întregă din interiorul monarchiei noastre de vre-o câteva zile încôce.

După larma, care se face dincôce și dincolo de Laita de când a izbucnit crisa sau crisele pare, că nu are să urmeze alta, decât chaosul. Toți de toate părți strigă, și în strigătul general nu mai aude unul pe celalt. „Se întăresce militarismul strigă unii, și acesta are să periclitizeze constituționalismul, ducându-ne la absolutism militar ultramontan-conservativ; centralismul își scôte capul” strigă alții; „slavismul ne năpădescie aici în monarhia”, dîcă alții; „Kosutianii pun mîna pe putere” resună de altă parte.

Și lucru străin acestea se întemplă în momentul când trupele austro-unguresci au raportat victorii și au îmbrăncit insurecțiunea în Bosnia și Erțegovina, acele trupe, cu care se laudă unii alții, că sînt produsul sistemului politic al dualismului.

Am dîs cu alte ocazii în revistele noastre, că arangiarea criselor mai cu samă în ceea ce privește partea un-gurescă, are aparența unei comedii. Larma cea mare, contrastul între rezultatele luptelor din Bosnia și Erțegovina și erumperea criselor fac însă și pe flegmatic cel mai mare să se trească din flegma sa. Este adevărat că oficiosele din toate părțile monar-chiei ating în timpul din urmă cîrda, că în Ungaria numai Tisza și cabinetul său sînt în stare a guverna mai departe. Este adevărat, că oficiosele de dincôce și dincolo de Laita susțin din toate puterile, că crisa actuală din Ungaria este numai o crisă financiară și nu are nimica de a face cu politica. Urmarea ar fi, că guvernul care dispune de o majoritate considerabilă în dietă, este unicul capabil de guvern și că disarmonia financiară, dacă nu avem încătrău, se va complana prin sarcini nouă fie în ce formă va fi. Larma dară după deducțiunile oficioselor este de lipsă, ca să se câștige banii de cheltuială și acestia câștigați elementele resculate și ar dobândi liniscea de mai nainte.

Ocuparea duor țeri slavice la sudul monarchiei, mișcarea Cechilor tocma în timpul acesta, fac pe cugetătorul neinfluențat să și aducă aminte de istoria învățecelului, care a știut provoca puteri nevedute dară pe urmă nu lea știut înfrîna. Este probabil că toate crisele s'au început ca o comedie; tot așa de probabil este, că din comedie să esă o dramă, din glumă să se facă serios. Numai banii, de cari se face atîta vorbă, vor rămînea până la sfîrșit comedia sau pretecestul înfățișărilor politice de acum și acelor ce au să mai urmeze. Bani adecă au dat, după cum se dîce, însă la crise. Crisele puse în mișcare însă pot lua direcțiuni, cari vor avea cu totul alte rezultate, decum și le-au inchipuit oficiosele.

S'a scris deja despre tendențe de a desvolta dualismul până la o simplă uniune personală. Elemente sînt în Ungaria destule pentru direcțiunea acêsta. Și dacă se vorbește sau se scrie de uniune personală, este vre o mirare că se scrie, și încă de bărbați serioși în foi forte moderate, și de Kosutianii? Ideea uniunii personale se face Magiarilor plausibilă cu înfrîna-re slavismului, ce crește acum cu cele două țeri, cu Bosnia și Erțegovina. Retragerea ministeriului din cauza banilor de cheltuială pôte nutri tendențele de uniune personală chiar și în aderenții de astăzi ai guvernului și din un mic început să se facă sfîrșit mare.

Crisa de față desvoltînduse astfel ar provoca nesmintit un conflict între regimul central și Ungaria. Care ar trebui să fie urmările unui conflict de felul acesta, după esperiințele de de-ce ani în cîce, este ușor de cugetat, dară este cu anevioie a spune rezultatul ulterior.

Revista politică.

Diarele din Budapesta ne spun, că Maj. Sa a primit în 4 Octobrie demisiunea ministerului Tisza, dară până se va constitui alt cabinet ministerul demisionat este însărcinat a purta provisor afacerile. După aceleși diare Maj. Sa a provocat să constituie un cabinet nou pe Slavy, George de Mailat și pe bar. Sennyey. Despre Slavy ne spune „P. Ll.” că a mulțămît pentru încrederea, ce a arêtat monarchul cătră dînsul, dară de altă parte a declarat, că ori cât de gata ar fi a primi sarcina cea onorifică, nesănătatea, de care este stăpînit, îl face să renunțe dela misiunea ce i se oferă. — Maj. Sa a regretat forte mult că din motive așa ponderose nu pôte avé pe dl de Slavy în fruntea guvernului, l'a recercat însă a-și da părerile asupra situațiunii și a se exprima, ce este acum de făcut. Dl de Slavy ș'a descoperit părerea, că până la întrunirea dietei nu se pôte alt ceva, decât ministerul Tisza să guverneze mai departe și fără ministru de finanțe, încredințînd Tisza provisor unui dintre colegi resortul financiar sau luându'l el asuprăși pe lângă presiul ministerial, iară resortul internelor să'l încredințeze altui membru din cabinet, căci definitivă resolve a crisei este numai după întrunirea dietei cu puțință.

Încă nu se scie ce hotărîre va lua monarchul. La totă întemplarea arangiatorii crisei ministeriale astéptă, ca crisa să se termine după dorința lor. Astăzi însă când o armată întregă este sub arme și stă pe teritoriu străin afară de imperiu, presiunea asupra hotaririlor coronei e tocma așa de mare, ca în zilele bătăliei dela Königgrätz. Cea dintăiu încercare cu compunerea unui cabinet n'a succes. — Este întrebarea, dacă va succede cu a două și cu a treia și când nu ar succede, și în Ungaria s'ar lăți și mai mult opiniunea de a se da ministerul Tisza în judecată pentru politica sa din orient, nu cumva evenemintele și pozițiunea monarchiei ar duce trêba la o schimbare de sistem. „Temps” din Pa-

ris dîce despre crisa: „Dl Tisza și colegii sei au motivat retragerea lor cu pretecestul, că ocupațiunea (în Bosnia și Erțegovina) costă prea mult. Politica nu se face până la suma cutare sau cutare, bună oră cum fac jucătorii de cărți în Monaco, cari rischază o sută de napoleoni, pentruca, după ce vor fi perdut suma acêsta, să se retragă. Ministeriul unguresc să și pună întrebarea, este de lipsă ocupațiunea Bosniei, dacă are să aprobeze caracterul, care la căpătat ocupațiunea neîncheinduse convențiunea cu Turcia, dară să nu atérne concursul său dela o cestiune de bani. Abstrăgînd dela partea acêsta secundară a greutății, dimisiunea ministeriului unguresc pune pe regimul împărețesc în pozițiunea cea mai nedumeritoare, a cărei urmări se vor estinde asupra intereselor europene, cari astéptă regularea lor în Orient. Curtea din Viena se află într'o dilemă: sau să renunțe la planurile sale dela început, de a încheia o convențiune cu Constantinopolea pentru ca să pôtă reduce armata de ocupațiune, sau să indure un conflict cu Ungaria și să pună în joc unitatea imperiului.”

Tot cam astfel cugetă bărbații de stat și în Berlin: „Ocupațiunea bosniacă iarăși este în princip respinsă de Ungaria, din cauză că acum e timpul a se incuviința bani. Acêsta este o căldare vrăjitorască plină de imposibilitățile cele mai estravagante politice așa încât și un sceptic ar sta pe gânduri, că ore Bosniacii nu sînt mai buni politici de cât Ungurii.”

Situațiunea ni se pare și mai precarie dacă ne punem înaintea ochilor următoarea ilustrațiune după „N. fr. Pr.”

„Oștirile noastre dîce „N. fr. Pr.” au ocupat deja orașele Livno, Klobuș și Zwornik. Cu modul acesta punctele de căpetenie din Bosnia și Erțegovina sînt în mînilor noastre. Dar între acele puncte și între alte localități sînt nisce drumuri muntose și nisce locuri selbatice, care servesc încă de forte bune cuiburi pentru insurgenți. Ploile din zilele trecut au stricat drumurile de comunicațiune. Podul dela Doboii de peste Bosna e stricat. Corpul al treilea s'a pus în mișcare pe țermul stîng al Bosnei spre Seraievo, pe când generalul Szapary cu statul său major e nevoit să aștepte pe țermul drept al Bosnei restabilirea comunicațiunii. Drumurile sînt atît de stricate, încât nici carêle cu provisiuni pentru Seraievo nu pot străbate nici înainte nici înapoi. Astfel, lupta cu elementele naturale s'a început și prin urmare lupta de guerrilla cu insurgenții nu va întâr-dia mult.”

„În fața acestor împregiurări, oricine pôte vedé ce temei au asigurările triumfătoare oficiose, că organizarea aparatului administrativ în Bosnia și Erțegovina a luat avânt, fiind pe cea mai bună cale. Ce voim să organizăm și să administrăm? Puținele localități, care se află pe drumurile principale?”

„Acelea se administră de reprezentanții lor municipali. Iar a pătrunde și a ne stabili în lăuntrul țerii nu vom pôte mai curînd de cât la primă-vară. Asemenea, se dîce că, pentru a face economii, o parte din ar-

mata de ocupațiune se va întôrce acasă. O asemenea mîsură ni se pare periculôsă, fiind că restul armatei rîmas în Bosnia ar puté fi ușor espus la pericole. Prin urmare, ca să eșim din strîmțoarea în care ne-a dus o politică nenorocită, nu vedem alt mijloc de cât încheierea unei convențiuni cu Turcia.”

Cechii lucră în dietă prin deputatul lor Rieger cu deosebire. Procederea lor este până acum o procedere modestă. Ei nu cer deocamdată decât modificarea legii electorale. Cu ocaziunea desbaterei unei propuneri de adresă din partea cehică, respective a lui Rieger, acesta a ținut un discurs forte interesant din punctul de vedere al situațiunii actuale. Rieger face imputări grele Nemților din Austria că apasă pe Cechi cu prețul de a fi și ei apăsați de Magiari.

Din Constantinopole vine scirea, că Pôrta tîmîndă încheierea convențiunii cu Austro-Ungaria. Dacă este adevărat ce dîce „Vakit”, într'un consiliu de ministri s'a hotărît a respinge propunerile Austro-Ungariei privitoare la ocupațiune.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Zlatna, în 24 Septembrie st. n. 1878. „Sic volo sic jubeo esse” este macesima, pre care puternicii zilei o esecută fără pic de sfielă pe toate terenurile vieței publice față cu naționalitățile nemagiare. — Pe terenul administrațiunii politice ca și pe cel al justiției și culturai pretutindenea nu auzi decât de nedreptățile cele mai mari și călcările de lege cele mai flagrante.

În situațiunea atît de critică în care se află patria, fie-care patriot bine simțitor și cugetător, cuprins de ingrigire se gîndesce la mijloce pentru a întemplina primejdiile amenințătoare. Ar fi timpul, ca și frații nostri Magiari, cari se privesc pre sine de ideul patriotismului, să caute mijlocele de apărare, și vedîndu-se desconsiderați în afară, să le caute acolo, unde sînt siguri că le află: la aceia, cari au în respectul acesta aceleași interese ca și ei și iubesc patria mai presus de toate. — Și cu toate aceste ei ce fac?

În loc de a delătura neînțelegera din lăuntru, în loc de a vorbi de apropiere cătră naționalitățile conlocuitoare, nutresc antipatia, violându-le interesele și drepturile sub diferite preteste în modul cel mai vedit și apoi, ca opera lor să fie mai perfectă, meritele mai mari, dau curs denunțățiunilor. Astfel dovedesc virtuți patriotice și apără integritatea statului!”

Spre ilustrarea celor premise, pre lângă nenumăratele esemple, servescă și următorul atac legal și constituțional, care s'a petrecut în orașul Zlatna astăzi sînt 2 septemăni, adecă în 10 Septembrie st. n.

Scopul venirei d-lui pretor, după cum s'a exprimat, pre lângă alte afaceri de natură deosebită, a fost: pertractarea actelor de prevaricațiune silvană, comise în pădurea foștilor iobagi.

După cum se va vedea din procedura d-lui pretor, acest scop apoi au devenit mijloc pentru ajungerea altui scop mai înalt.

Densul la invitațiunea unora, între cari, durere figurază unul — dora cel mai înfocat, — care altcum ar trebui să țină umăr cu noi — au publicat cu o zi mai înainte, în 8 I. c., pre 9 Septembrie st. n. adunarea foștilor iobagi, la carea se înțelege, fiind termenul pre scurt, au participat foștii iobagi în număr nu prea considerabil.

Cu această ocaziune dl pretor le-a descoperit, că „deciziunile provisorie pentru administrarea și manipularea pădurei foștilor iobagi, pre cari comitetul lor le-a așternut înaintea de această cu 6 luni, s'au respins de către oficiul politic competent, și că densul a primit însărcinarea, a organiza din nou comitetul, care va consta din mai puțini membri ca mai înainte și în care au să între și preoți, 5 la număr. — Mai departe, că plățile personalului din administrațiune (inspectorul 100 fl., patru gornici a 96 fl. pe an — fiind pădurea de o estindere mare în preț de 100,000fl.) sunt prea mari, că pentru inspector va fi destul 50 fl. și pentru gornici 2—4 fl. (poftim administrațiune pre lângă atari condițiuni!). La toate aceste i s'a respuns de către cei de față, că ei sunt mulțamiți cu administrațiunea de până acum și rămân pre lângă această. În sfârșit declarând dl pretor, că reorganizarea se amână pre altădată, adunarea s'a terminat. — În ziua următoare, 10 Septembrie n., s'au conchiemat 100—150 prevaricanți într'o zi și deodată (fiind sârbătorea tăierii capului St. Ioan!) Înaintea de amăzi s'a ținut pertractarea cu 10 inși, și cu acestia pertractarea s'a întrerupt. Dl pretor s'a convins pre deplin, că poșede mijlocul spre ajungerea scopului, ce-i stă înainte. — La 12 ore a lăsat să se publice cu doba în două strade, unde locuiesc abia 20 foști iobagi, că după amăzi se va ține adunare cu foștii iobagi.

Deși dintre foștii iobagi partea cea mai mare locuiesc 3—5 Chm. de pârtaie de centru prin urmare nu s'au putut prezenta decât foarte puțini dora 20 — adunarea tot s'a ținut. Obiectul de pertractare a fost alegerea comitetului și a personalului de administrațiune.

În comitet s'au ales 10 membri dintre cari 5 parochi puși, respective aleși în înțelesul ordinațiunii, ceialtați 5 neapți pentru chemarea această, desconsiderându-se cu totul fruntașii (ușor se poate scii pentru ce!) Despre decurgerea alegerei am de a aminti, că era să fie rescumpărată prin jertfa vieții a vre-o câți-va omeni.

Respunderea în cazul acesta, cine ar fi purtat-o, dacă nu acel spirit liberal, care îndreptățește pre cel vinovat și prelângă această necompetent, respective fără cel mai puțin substrat de drept (pentru că cei mai mulți nu aparțin eu foștilor iobagi), — să și alégă judecător, s'au întors cel declarat de vinovat, să se pronunțe asupra judecătorului său. *In modul acesta fără de a se fi comunicat modificările dispuse cu comitetul foștilor iobagi, și prin acestia cu adunarea, care poate s'ar fi făcut la rândul său excepțiunile sale fără de a se fi publicat cu vre-o 8 zile mai înainte ținerea adunării și obiectul de pertractare, fără de a se fi compus conspectul îndreptățiților — sub masca dreptului de inspecțiune pescuind în turbure — au ales comitetul cu prevaricanții și neîndreptățiții. Dl pretor în puterea dreptului de inspecțiune s'au însușit dreptul de dispunere preste averea foștilor iobagi, avere rescumpărată cu atâtea împilațiuni și... de carea sunt legate atâtea suveniri triste. Și dora tocmai în împregiurările acestea își*

afă densul basa de drept, pentru că profesază — cum se vede — și acum norma: *usque ad bene placitum*, ca să și ajungă scopul a declara pădurea foștilor iobagi, cu ajutorul comitetului ales după plăcuta densului — (mai bine: pus de densul și partisanii săi) — de pădure comună și așa în loc de 300—400 îndreptățiți a face părtași la averea foștilor iobagi pre alții, aproape la 1000, cari să și câștige titlul de drept cu chinurile și sângele românesc? Acesta cred, că nu se va întâmpla! Forurile administrative politice vor considera atât votul separat cât și protestul mai multor foști iobagi făcut în obiectul acesta, și ca for, care are să decidă în ceea ce se ține de cercul său (inspecțiunea!) — va hotărî conform stărei lucrului; și nu și va espune autoritatea atacurilor legitime ale ofensaților pentru voința nejustificabilă a vre-o câțiva...

Cred că onor. public își va pute face o idee clară despre bunăvoința și ingrigirea părintescă a oficiului administrativ și totodată se vor convinge și străinii despre ceea, cât este poporul nostru de indulgent: căci și atunci, când cei cari au să privegheze asupra ordinii și linișcei dau ansă la turburări, el le încungiuură pre acele.

Se mai vorbesce, că dl pretor în urma unei arături făcute în defăvorea administrației silvanale de până acum ar fi întreprins reorganizarea comitetului. Dacă stă această, atunci dl pretor trebuia să se convingă prin mijlocele legali ce i stau la dispozițiune despre adevărul celor arătate și să nu se arete așa de zelos încât cu risicul neglijerei afacerilor sale oficiose să se espună pentru un lucru mai mic, numai de dragul nostru, pe contul unui lucru mai mare. Atunci pre basa arăturilor făcute din partea mai multor reprezentanți comunali dl pretor scie bine în ce disordine se află administrațiunea politică a comunei, scie și aceea, că există diferență în administrarea dărei de stat de vre-o câte-va mii, din care cauză administrațiunea respective încasarea dărei suferă mult, deoțece nu se poate face execuțiune nici licitare. Mai departe dl pretor scie cum stăm cu funcționarii comunali. Rațiociniul comunal de preste cinci ani, de mai 2 ani așternut oficiului competent spre revisiune de ce nu se mai retrămite?!? Aci se recere zel, activitate și reorganizare respective alegere în mod imperios; pre când afacerile silvanale ale foștilor iobagi în ceea ce se ține de reorganizarea comitetului, fie dl pretor linișcit, că fără nici un pericol se mai pot administra de către comitetul ales la început, a cărui mandat preste 3—4 săptămâni (fiind ales provisor numai pre un an) espiră.

De altcum îmi rezerv dreptul de a veni după împregiurări cât mai curând cu un memorandum despre administrațiunea politică a comunei noastre în cei din urmă 3 ani. Apoi să vedă lumea și să se mire de constituțiunea noastră liberală! *Un muntén.*

Protocolele Congresului din Berlin.

Protocolul Nr. 14.

Ședința din 6 Iuliu 1878.

Erau prezenți: Reprezentanții din ședința trecută.

Ședința se deschide la 2 și jum. ore. Protocolul Nr. 12 este adoptat.

Președintele face mențiune de petițiunile din lista Nr. 10 și relevă mai cu seamă pe aceia a lui Malcom-Kan, ministrul Persiei, cerând a fi admis la Congres când se va statua asupra cetății Kothur.

Alteța Sa, cerând în această privință avisul Înaltei Adunări, lordul Salisbury esprimă opiniunea, că Malcom-Kan ar trebui ascultat, și principele Gorciakoff declară, că

nu are obiecțiuni de făcut. Plenipotențiarul teritoriul din Asia. Aceste cesiuni sunt tratate în art. XVI, XVIII și IX (aliniatul b) ale tratatului de la San Stefano. Președintele crede, că articolele XVI și XIX trebuesc a fi singure discutate astăzi, articolul XVIII relativ la cetatea Kothur rămânând rezervat pentru ședința, la care va asista Malcom-Khan.

La dorința lordului Salisbury, Congresul decide a se ocupa mai întâiu de art. XIX aliniatul b, Privitor la Ardahan și Kars.

Lordul Salisbury, lăsând la o parte relațiunea delimitărei indicată în articolul XIX și ale cărei numeroase detalii i pare a fi mai util discutate în conferințele particulare ale plenipotențiarilor speciali interesați, atinge pe dată principiul chiar al anecșării Ardahanului și Karsului. În opiniunea Esceleței Sale, achizițiuni atât de considerabile ar sdruncina puterea și prestigiul Sublimei Porți în Asia și ar face foarte îndoișă manșinerea linișcei în aceste ținuturi fără a insista asupra unei these ce i pare evidentă, lord Salisbury întreabă pe plenipotențiarul rusi dacă considerațiunile ce reprezentanții Engliterei au invocat în convorbirile lor particulare cu Escelețele Lor au modificat determinațiunile de a reține forterțele Kars și Ardahan. În cas când Rusia ar crede că trebuie să stăruiască în această hotărîre, lord Salisbury declară că ar reserva pentru Englitera dreptul de a ocroti interesele sale și influența sa asupra populațiunilor prin mijlocele ce ea va crede convenabile.

Primul plenipotențiar al Rusiei pronunță cuvintele următoare:

„Mulțamită spiritului de conciliațiune și concesiunilor reciproce din cari în consecință reclam și eu o mare parte în numele Rusiei, opera Congresului a progresat către scopul său, acela de o pace care este cerută de interesele Europei întregi și cari ar fi sigura demnă de omenii eminenti întruniți la Berlin.

Ședința de astăzi este consacrată unui proiect a cărui soluțiune equitabilă, străină de micile pasiuni, ar corona opera ce urmăm.

„Concedăm Erzerum, Bajazid și valea Aleskerd. Aceste din urmă două puncte fac drumul caravelor și principala cale comercială către Persia.

„Sunt încă autorizat a declara că usând de dreptul său de suveranitate Augustul său stăpân va declara Batumul port franc. Acesta corespunde intereselor materiale ale tuturor națiunilor comerciale și mai cu seamă poate celor ale Mării Britanie, al cărei comerț ocupă cel mai mare număr de vase.

„Termin reînnoind speranța că, în ședința de astăzi vom face un imens pas către înaltul scop al întrunirii noastre.”

Președintele constată importanța comunicațiunii, ce primul plenipotențiar al Rusiei face în numele guvernului său: abandonul Bajazidului și a văii Alașkerd și mai cu seamă constituirea Batumulului în port franc, formeză nisce modifițiuni considerabile tratatului de la San Stefano. Alteța Sa adaugă, că concesiunea din urmă înlesnesce evacuarea Batumulului și schimbul acestei cetăți cu Erzerumul. Principele de Bismarck ar fi fericit, ca guvernul britanic, care are mari interese în acele ținuturi, să fie satisfăcut prin acel aranjament: ar realiza un progres decisiv în sensul păcii, dacă Congresul, înțelegându-se astăzi asupra acestui punct important, n'ar mai avea să se preocupe decât de detalii.

Principele Gorciakoff dorind a cunoșce opiniunea Înaltei adunări, președintele face apel la aprecierea plenipotențiarilor Mării Britanie.

Lord Beaconsfield a ascultat comunicațiunea Principelui Gorciakoff, cu un mare interes; el cugetă, ca și Alteța Sa, că această concesiune spontană a M. S. Împăratului Rusiei, se recomandă celei mai serioase considerațiuni a Congresului. În momentul când Înalta Adunare se apropie de termenul lucrărilor sale și când toți plenipotențiarul se silesc a rezolva dificultățile de detalii

ce subsistă încă, plenipotențiarul Mării Britanii sunt fericiti a constata, în partea unui puternic suveran, un demers împăciuror de așa de mare valoare, o asemenea propunere chiar de nu ar veni în partea unei puteri așa de direct interesată și de la un om de Stat atât de esperimentat ca Alteța Sa, pare, în ori-ce cas, de natură a aplana unul din cele mai mari obstacole la o soluțiune dorită de totă Europa.

Primul plenipotențiar britanic consideră ca o fericită idee aceia de a transforma, la finele unui mare rebel, o cetate contestată într'un port franc și într'un întreprimit comercial pentru toate națiunile. Escelența Sa aprobă cu totul și acceptă această propunere, și de și dorința Engliterei a fost, ca această cetate întărită, care n'a fost luată, se remăie sub suveranitatea Sultanului, lord Beaconsfield consideră ca o soluțiune avantajoasă, ca acest port să devină în interesul prosperității Rusiei, Turciei și tutulor peporelor, un centru comun pentru energia lor combinată și pentru spiritul lor de întreprindere. Escelența Sa repetă totuși, că ar fi preferit, ca Batumul, devenind port liber, să nu fie cuprins în teritoriul său, plin de încredere în declarațiunile Împăratului Rusiei, lord Beaconsfield vede, fără îndoială, în avantajele libertății acestui port o compensare la o anecșare pe care el nu ar putea-o aproba, dar nu poate evita de a dice că este penibil de cugetat, că, pe când se feliță de crearea unui port franc trebuie să se preocupe, în același timp, de mijlocele de a preveni, sau cel puțin de a restrânge cercul unei noi turburări. Provincia Batum, în adevăr, nu este satisfăcută a deveni posesiune rusă; ea se află încă în mâinile unor populațiuni ce se cred în stare de a o apăra și întrebuițarea forței ar pute în această circumstanță provoca grave pericole. Escelența Sa doresce ca, pe când va sancționa propunerea grațioasă a Împăratului Rusiei, congresul să esprime totodată dorința, ca toate măsurile necesare să se ia spre a evita disordini ale căror consecințe ar fi deplorabile. Spre acest sfârșit, ar trebui să se aibă legitime prevenințe pentru o valoroasă populațiune, care s'a arătat cu tărie contrarie noului regim ce congresul voesce a i impune. Escelența Sa insistă că principiile și considerațiunile etnografice cari au ajutat pe Înalta Adunare de a concilia interesele divergente ale naționalităților din Turcia și Europa, să nu fie pierdute din vedere în ceea ce privește Turcia asiatică. Lord Beaconsfield crede, că nu este timp de pierdut spre a se adopta dispozițiuni proprii a le preveni. El se mărginesce în a indica Înaltei Adunări o stare de lucruri ce nu ar pute fi remediată de influența unei singure puteri. Escelența Sa acceptă voies crearea unui port franc la Batum, dară ar dori ca Congresul să examineze amănunțele acestei hotărâri, preocupându-se de necesitatea de a preveni conflictele: este de datorita reprezentanților marilor puteri, toate interesele în cesiune de a lua precauțiuni contra eventualității unui asemenea pericol.

Președintele, după acest discurs, recunoșce un progres considerabil către o înțelegere. Acordul stabilit între Rusia și Anglia asupra Batumulului, rădicat de Rusia în port franc, este un rezultat de mare valoare. Este adevărat, că primul plenipotențiar al Mării-Britanie pare încă preocupat de orecari pericole, cari ar putea amenința linișcea populațiunilor din acele ținuturi și prin urmare a păcii europene. Dară Alteța Sa speră, că aceste pericole ar fi lesne de evitat prin nesce dispozițiuni de detalii și poate că s'ar putea remedia examinându-le mai de aproape, dacă plenipotențiarul Mării Britanie ar binevoi să dea asupra temeliei lor esplanțiuni mai desvltate. Celelalte puteri ar pute și ele atunci indica espedientele ce ele ar avé în vedere.

În resumat, principele de Bismarck crede, că Înalta adunare feliță de a găsi distanța între reprezentanții Rusiei și Angliei mai mică de cât se temea, și a vedea în această bunăvoință reciprocă un nou motiv de a spera, într'o fericită soluțiune care va fi primită cu bucurie de Europa întregă.

(Va urma.)

CONCURS.

Devenind vacanta stațiunea învățătorască la școala confesională română gr. or. din Dol protopresbiteratul Ungurașului prin acesta se escrie concurs cu terminul până la 14 Octombrie 1878 când se va ține și alegerea.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Cuartir în una din odăile școlii, și un cuartal ($\frac{1}{4}$) juger de grădină.
2. 3 orgii de lemne.
3. 3 punți lumini.
4. 80 fl. v. a.
5. 40 vici cucuruz séu sęcără.

Tóte acestea le prestă poporul cu repartiția.

Doritorii de a compete la acest post fiind pedagogi absoluți și provęduți cu atestat de cualificațiune au de a-și subșterne la subscrisul suplicile instruite în sensul statutului organic până la terminul prefipt.

Fizes-Sănpetru, 17 Sept. 1878.

În conțelegere cu comitetul.

Petru Roșca m/p.,
inspector distr. scol.

Nr. 185—1878.

3-3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Carmazinesci cu filiile Boiul de jos și Danulesci protopresbiteratul Iliei se escrie din nou concurs în urma ordinațiunei pré venerabilului consistor archidiececan dto 11 Iuliu 1878 Nr. 1037 B. cu terminul până la 21 Octombrie 1878 st. v. prelungă următoarele emoluminte:

1. Casă parochială cu grădină de legumi.
2. Folosirea fēnațului și pómelor din 4 cimiterii.
3. Dela 152 familii câte una ferdelă cucuruz în bómbe.
4. Stola usuată și îmbunătățită dela 195 familii, care emolumente computate tóte în bani dau suma de 458 fl. 90 cr. v. a.

Doritorii de a ocupa acesta parohie vor avé a-și așterne rogările instruite în sensul statutului organic la subscrisul până la terminul sus indicat.

Gurasada, 14 Septembrie 1874.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Alecsiu Olariu m/p.,
adm. ppresbit.

2-3

Anunciu.

Duminecă în 13/1 Octombrie 1878, 10 ore ante meridiană se va esarēnda dreptul de crășmă din 1 Ianuarius 1879 până în 31 Decembrie 1881 prin licitațiune publică.

Tilisca, în 3 Octombrie 1878.

Oficiul comunal:

Daniil Iosof m/p., Stefan Millea m/p.,
primar. notar.

CONCURS.

Pentru ocuparea vacantei parohiei de clasa a III-a Șardu ppresbiteratul Těrnavei superioare se escrie concurs cu terminul până în 21 Octombrie a. c. st. v.

Dotatiunea acestei parohii este:

1. Folosirea casei parohiale cu tóte edificiele necesari pentru economie.
2. Porțiunea canonică de $1\frac{1}{2}$ juger pământ arător, și 1 juger de clasa I cositură.
3. Dela 70 familii câte una ferdelă de cucuruz în grăunțe.

4. Dela 31 de moșii câte una ferdelă de ovės.

5. Dela 31 de moșii câte una căpiță fēn făcut gata, sau în loc de fēn câte 2 fl. v. a. de tótă căpița.

6. Stola usuată.

Doritorii de a ocupa acesta parohie să-și adreseze cererile instruite conform prescrișelor statutului organic, și dispoșițiunilor sinodali din anul 1873 subsēmnatului oficiu până la terminul sus însēmnat.

Alma, 1 Septembrie 1878.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Almașan m/p.,
protopresbiter.

A eșit din tipar țilele aceste:

[15] 2-3

AMICUL POPORULUI,

Călindar pe anul 1879 de Visarion Roman, de următorul cuprins:

Partea I. Cele 12 luni, cu tóte ale călindarului. — Călindarul istoric este înmulțit ocupând fīa-care lună o pagină intręgă. — Călindarul agronomic i s'a dat o împărțire nouă și el se estinde pe 14 pagine conținēnd aprópe de patru ori atăta material ca mai nainte. — Genealogia tuturor caselor domnitóre. — Mersul căilor ferate. — Călindar postal. — Serviciul telegrafic. — Tabelă comparativă despre unitățile de monetă ale diferitelor state. — Těrgurile. — Scara tacselor de timbru.

Partea II. Amor și resbunare, novelă istorică de I. A. I. Lăpēdat. — Carol I și Elisabeta Dómna, cu portretul ambilor. — Statua lui Michaiu Vitezul în Bucuresci, cu ilustrațiune. — Vasile Alecsandri, cu portret. — Statele din Orient în urma tractatului de Berlin. — O mamă catră fīca sa în ajunul cununiei. — Agronomia: Miđlóce contra defectelor unei pivnițe. — Inșușirile laptelui bun. — Greutatea diferitelor plēnte agricole cultivate. — Folosirea petrolului la grădinărit. — Cartofi de tómnă. — Medicul de casă: Epilepsia, apoplecsia. — Notițe economice. — Poesii. — Varietăți: Sentițe, glume ilustrate (cu 7 gravure, enigme, logogrițe etc. — Anunciuri.

Călindarul se póte procura d'a dreptul dela editorul V. Roman în Sibiu, cum și prin tóte librăriile și vęndětorii sciuiți.

Prețul unui exemplar e 50 cruceri. Librarilor și altor vęndětori li se acórdă provisiuni însēmbrate, în care privință a se adresa la editorul mai sus numit.

Tipografia archidiececană în Sibiu.

A eșit de sub presă:

2

CALENDARIU

peitanul comun dela Christos
1879.

Anul al douăzeci și optulea.

Prețul unui exemplar legat 30 cr., pentru vęndětori nelegat 23 cr. v. a. și legat 25 cr. v. a.

CUPRINSUL:

(114 pagine tipărite cu litere după ortografia „cu semne“)

Calendarul (julian și gregorian, cu însemnarea esactă a Evangeliilor și glasurilor de peste an). — **Genealogia casei domnitóre austriace.** — **Regenți europeni.** — **Tacse de timbru** pentru polițe și documente. — **Serviciul postal și telegrafic.**

Șematismul

bisericeii ortodoxe-orientale române din Ungaria și Transilvania
(21 pagine cu câte două colóne):

I. Metropolia.

1. Ierarchii metropoliei.
2. Sinodul episcopesc.
3. Demnitarii metropolitani.
4. Congresul național-bisericesc.
5. Consistoriul metropolitan.
6. Delegațiunea congresuală.
7. Epitropia fondurilor comune pentru eparchiile Arad și Caransebeș.
8. Reprezentanta fund. lui Gozsdu.

II. Diecesele.

- A. Archidieceasa Transilvaniei.
1. Sinodul archidiececan.
 2. Consistoriul archidiececan.
 3. Seminarul archid. andrei-ean.
 4. Comisiunea fundat. Șagună-ene.
 5. Comisiunea administr. a tipografiei archidiececane.
 6. Protopresbiterii și administratorii protopresbiterali.
 7. Eforia școlilor din Brașov.
 8. Gimnasiul mare de 8 clase, școala comercială de 3 clase și școala reală de 3 clase din Brașov.

Ierarchii metropoliilor învecinate din Austro-Ungaria.

Serierea cu litere. — **Cântecul gintei latine.** — **Andrei Florea Curcanul** (novelă). — **Poesii** („Peneș Curcanul“; „Șfirișit de tómnă“; „Bujorul“; „Plugurile“). — **Proverburile** adecă **Dicale sau povestea vorbei** („Despre frica lui Dumneđeu“; „Despre lucrare“; „Despre leneși“; „Despre beție“; „Despre minciuni“). — **Calendarul economic** (pe tóte lunile anului). — **Însemnarea tērgurilor.** — **Catalogul cărților**, cari se află de vęndare în tipografia archidiececană. — **Anunciuri.**

Administrațiunea tipografiei archidiececane în Sibiu.

dărabe de obiele. Marie Tomerlin 1 fl.; Renazzevsky 2 fl.; E. S. 1 fl. Sofie Grupp 1 fl.; N. N. 50 cr.; Marie Marchetti 1 fl.; Carl Metz 1 fl.; Marie Fernolent 5 fl.; Sofie Poparad 50 cr.; Dómna Krasnay 50 cr.; E. Balazs 100 dărabe de țigărid Keneff 2 fl. Marie Verner 1 fl.; Th. Frühbeck 2 fl.; Therese Békessy 1 fl.; Ilona Békessy 51 decagrame de charpie, 12 comprese. Ios. Zubrzyk 2 fl.; Luise Albrecht 1 fl.; Th. Popovits 50 cr.; R. Stossberger 20 cr.; Elise Keller 1 fl.; M. Halmagy 60 cr.; I. V. 40 cr.; Therese Baroth 2 fl.; F. W. 20 cr.; Samuel Zai 11 cr.; R. Radu 10 cr.; Regine Schuster 20 cr.; Therese Pers 1 fl.; Iosefine Klaus 1 fl.; Agnes Bileck 1 fl.; Anna Habermann 2 fl.; St. 10 cr. Caroline Strasser 2 fl.; Marie Cunțanu 1 fl.; Paviak 50 cr.; Iosef Platz 20 cr.; Dr. Ilariu Puskaru 10 fl.; Emile Norek 1 lepedeu și mai multe comprese. Sofia Siegerus 1 fl. în argint, 11 nátrămi triangule, 1 pachet cu comprese, 2 părechi de ciorabi. Ieva Comșa 5 cr.; Ieva Cirpassian 5 cr.; Marie Comșa 10 cr.; Susanna Binder 20 cr.; Paraschiva Lazar 10 cr.; I. G. 20 cr.; Iohanna de Malik 2 fl.; I. Göllner 50 cr.; Anna Comșa 10 cr.; Eva Tiervenu 5 cr.; Elena Iordan 20 cr.; Amalie Treybal 2 fl.; Rosine Hochmann 1 fl.; Paraskiva Mibay 5 cr.; Maria Bodilla 10 cr.; Anna Marian 3 cr.; Safta Hanek 10 cr.; Iulie Dingenthal 10 cr.; Anna Huktanu 4 cr.; Constanze Bartu 10 cr.; Maria Popa 4 cr.; Caroline May 20 cr.; Ida Eglig 50 cr.; Eva Talmacean 10 cr.; Paraschiva Kaibutz 20 cr.; Maria Vintille 3 cr.; Catharina Roth 10 cr.; Hubinek 10 cr.; Rebekka Wagner 10 cr.; Elena Cămpean 40 cr.; Elena Mohan 20 cr.; N. N. 10 cr.; Maria Pavel 10 cr.; Agnes Hecker 3 cr.; Catharina Döner 2 cr.; Elise Molnar 1 fl.; Anna Stoica 20 cr.; Anna Kankutz 20 cr.; Marie Schvedrea 10 cr.; I. Tarnitza 10 cr.; Petru Dolm 10 cr.; N. Gindasch 20 cr.; Pop 10 cr.; Cath. Franz 10 cr.; Elene Ungar 5 cr.; Marie Apolzan 30 cr.; Eva Mera 20 cr.; Anna Vestemian 10 cr.; Marie Vincu 20 cr.; Marie Stoica 20 cr.; Eva Comanescu 10 cr.; Paraschiva Slimnicas 10 cr.; Maria Simtion 20 cr.; Maria Petruț 10 cr.; Elena Cupasian 20 cr.; Eva Poppann 20 cr.; Maria Moga 20 cr.; Eva Șundre 10 cr.; Maria Imberuș 50 cr.; Maria Pincu 50 cr.; Peste tot 236 fl. 51 cr. și un floren în argint.

Bursa de Viena

din 7 Octombrie n. 1878.

Metalicele 5%	61 40
Acțiuni de bancă	790 —
Acțiuni de credit	229 80
Împrumutul naț. 5% (argint)	63 10
Împrumutul de stat din 1860	110 80
London	117 20
Argint	400 —
Galbin	5 57 1/2
Napoleon d'aur (poli)	9 37
Valuta nouă imperială germană	57 95

Economic.

Sibiu, 4 Octombrie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5.50—6.30; Grâu sęcărăș, fl. 4.60—5.20; Sęcărăș fl. 3.90—4.30; Orz fl. —4.—; Ovės fl. 1.90—2.30; Cucuruz fl. 5.10—5.50; Mălaiu fl. 4.50—5; Cartofi fl. 1.50—2; Semēnță de cânepă fl. 7—8; Mazere fl. 4.50—5; Linte fl. 5.50—6; Fasole fl. 4.50—5; pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 4; Slănină fl. —35.—; Unsóre de porc fl. 35.—; Sēu brut pro 50 chilo: fl. 16.50; Luminări de sēu pro 50 chilo fl. 30.—; Sēu de Luminări fl. 25; Săpun fl. 20.—; Fēn pro 50 chilo fl. 0.80—0.90; Cănepă pro 50 chilo fl. 29—31; Lemne virtóse de foc pro metru cubic fl. 3.20 Spirit pro grad 50—55 cr.; pro chilo: carne de vită 36—42 cr.; Carne de vițel 32—36 cr.; carne de porc 44—48 cr.; carne de berbec 26—28 cr. óue, 10 de 20 cr.

A eșit de sub presă și se află de vęndare în tóte librăriile cu prețul de 45 cr. v. a. sau 1 leu n.:

Calendarul BUNULUI ECONOM

pe anul 1879

întocmit de

[19] 2-3

D. Comșa și Eugen Brote.

Cuprindēnd afară de partea proprie călindarelor: **Conspectul tērgurilor din Ardél, Ungaria, România și Bucovina.** — **Povestea lui Harap Alb.** — **Diverse poesii alese.** — **Economia câmpului** (ósele ca material prețios la îngrășarea pământului; stirpirea muschiului; unelte de săpat, mașina de sfărmit cucuruzul, etc. etc.) — **Economia vitelor** (taurul de prăsilă; conservarea untului; mașinile de tăiat nutrețul etc.) — **Pomăritul** (semicopularea; localul de ernat pómeele etc.) — **Vieritul** (vița „Risling“; reumplerea buților). — **Florăritul** (udatul florilor). — **Posta.** — **Correspondența telegr.** — **Timbre.** — **Tabele de interese.** — **Zicale.** — **Literatura română agricolă etc.**